פותח בסידרה החושפת את המתרחש בעולם הביטוח

ג'ונגל ביטוח המכוניות

יו"ר ועדת שטסל
העלאה ב־81%, במקום הזזלה של 24.8%

מדי פעם מופיעות בעיתונים ידיעות צנועות המספרות כי חברות־הביטוח מנהלות מילחמת־חורמה באוצר ובוועדת־הכספים של הכנסת, בדרישן להעלות את התעריפים של ביטוח־החובה לרכב ב־81% לפחות. דרישה זו נוגעת לכיסו של כל בעל־מכונית, החייב, לפי החוק, לשלם מדי שנה סכום של כמה אלפי לירות לביטוח הנעשה, לכאורה, באמצעות חברה ששמה אבנר, ולמעשה באמצעות אחת מחברות ביטוח־הרכב בישראל.

דרישות חברות־הביטוח להעלאת התעריפים היו בדרך כלל מתקבלות ללא עוררין, והאזרח היה חורק שיניים ומשלם. אולם השנה קרה משהו בדרך אל האישור האוטומטי: כמה מחברי ועדת־הכספים של הכנסת, בראשות ח"כ יגאל כהן־אורגד, ששאבו עוז מסידרת התוכניות של כלבוטק בטלוויזיה על נושא זה, לפני שנה, החליטו שלא לאשר אוטומטית את הדרישות, והקימו ועדת־מומחים בלתי־תלוייה, שתבדוק את הדרישה להעלאת התעריפים.

מימצאי הוועדה, ששמם עיתון לא פירסם את עיקריהן, הראו כי למעשה גובות חברות־הביטוח מהמבוטחים תשלומים מיותרים, עושקות את הממשלה ומייקרות ללא הצדקה את תעריפי־הביטוח.

כעוד חברות־הביטוח הגישו תביעה להעלאת התעריפים ב־81%, קבעה ועדת־המומחים כי יש להוזילם מייד ב־24.8%!

חברי הוועדה לא היו קוטלי־קנים. בראשה עמד חיים שטסל, לשעבר החשב הכללי באוצר, וחבריה היו רואה־החשבון יצחק שמר ופרופסור יוסף אנגלרד.

מימצאי הוועדה הגיעו את חברות־הביטוח לנסיגה מיידית מדרישתן הראשונה, והן הודיעו לאוצר על נכונותן לקבל העלאה של 65% בלבד. האוצר, משום־מה, החליט לאשר להן תוספת של 45%, תחת לממש את מימצאי ועדת שטסל ולהוריד את התעריפים.

סידרת התוכניות בכלבוטק על הביטוח הביאה לפני הציבור בפעם הראשונה מומחים כמו הד"ר יהודה שנהב והד"ר יהודה כהנא, שהוכיחו כי תעריפי־הביטוח הנגבים גבוהים מהדרוש. בתוכנית הופגשו המומחים עם חברי ועדת־הכספים, שהתחייבו לבדוק הפעם את תעריפי־הביטוח ולא לאשרם אוטומטית.

ניסיון שנעשה לפני כמה חודשים לניתוח דומה של פרמיות מופרזות והונאות אחרות בביטוח, נדחה על־ידי המפיקים הנוכחיים של התוכנית הטלוויזיונית. המעדיפים, כנראה, התקפה על עובדי תחנת־דלק או בעלי עסקים קטנים, על בדיקת החברות הגדולות.

ב־19 ביוני השנה הגישה ועדת־שטסל את מסקנותיה. במיכתב־לוואי למסקנות, שנשלח לד"ר בן־עמי צוקרמן, הממונה על שוק־ההון, הביטוח והחיסכון באוצר, המליצה הוועדה לנקוט בפעולות אחדות, אשר יביאו לשיפוט מערכת־הביטוח ואשר יגרמו לכך שבשנים הבאות אכן ישקפו התוצאות העיסקיות של אבנר נאמנה את מצב הענף ויוכלו לשמש בסיס נוח, יעיל ומהימן יותר לשינויים בדמי־הביטוח."

חברת אבנר הוקמה בספטמבר 1976, כאשר חקקה הכנסת את חוק הפיצויים לנפגעי תאונות־הדרכים. אבנר קמה כחברה פרטית בבעלות כל חברות־הביטוח, והיא נושאת ב־70% מכלל הסיכונים בענף זה, כאשר היתר מתחלק בין חברות־הביטוח. אבנר קובעת את דמי־הביטוח, שהיא מחייבת בהם את בעלי־הרכב.

בעת אישור החוק קבעה הכנסת כי אחרי שלוש שנים ייבדקו התוצאות העיסקיות של אבנר, ותוסקנה מסקנות לגבי התעריף הבסיסי. תעריף זה נקבע באופן שרירותי כאשר אושר החוק, ומאז הוא משתנה בהתאם לשינויי־המדד.

רווח בלתי־מוצדק של חצי מיליארד לירות לשנה

עושות חברות־הביטוח ממכוניות - האוצר עוצם את עיניו

ומאפשר לחברות לגזול את כספך

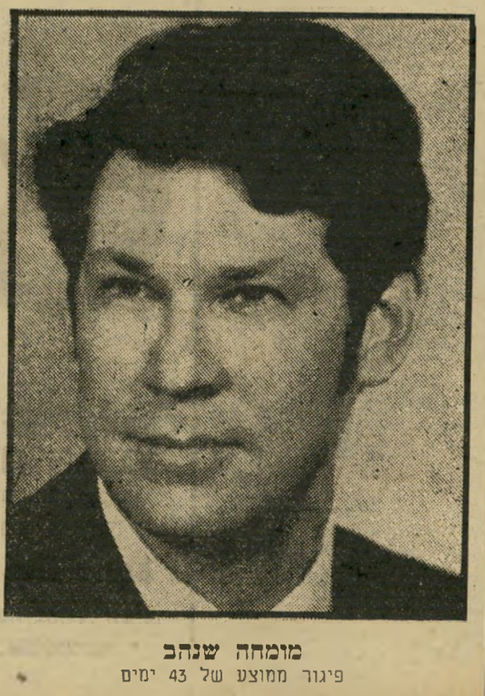

מומחה שנהב
פיגור ממוצע של 43 ימים

יו"ר חכמי מנכ"ל אבד
כספי המבוטחים אינם מושקעים לטובת המבוטחים

מיכתב־הלוואי של הוועדה קובע, למעשה, כי התוצאות העסקיות של "אבנר" אינן משקפות נאמנה את מצב הענף, ואינן יכולות לשמש בסיס נוח, יעיל ומהימן יותר לשינויים בדמי־הביטוח.

קביעה חמורה זו לגבי מגישי התוצאות העיסקיות של חברת אבנר (המנכ"ל עוזי אבל, היושב־ראש דויד חכמי) אינה היחידה במיכתב־הלוואי. פיסקה אחרת ממליצה על נקיטת שורת צעדים להקטנת הוצאות־התיפעול.

(המשך בעמוד 44)